

CHANGEBEST NEWS

V TOMTO VYDANÍ:

<i>Prehľad testov v teréne</i>	2
<i>Príklady dobrej praxe</i>	2
<i>Urýchlenie rastu trhu EUS</i>	3

Podpora rozvoja trhu energeticky úsporných služieb (EUS) – príklady dobrej praxe pri zmenách v podnikaní s energetickými službami, stratégií a podporných politík a opatrení v priebehu implementácie Smernice 2006/32/EC o úsporách pri koncovom využívaní energie a energetických službách

1. Júl 2009 – 30. Jún 2012

Vážení čitatelia,

Projekt ChangeBest končí na konci júna 2012 po troch rokoch tvrdej práce, takže teraz je čas navštíviť naše webové stránky (www.changebest.eu) a získať všetky výsledky!

Ak chcete začať s novou spoločnosťou alebo s novým podnikaním je to zároveň aj náročné aj vzrušujúce. Projekt ChangeBest podporil rozvoj nových energeticky úsporných služieb (EUS), spoločností energetických služieb (SES), poskytovateľov stavebných technológií, energetických spoločností a ďalších firiem.

Projekt ChangeBest podporil 38 podnikov v celej Európe. V celku bolo vyvinutých 48 nových EUS a tieto boli otestované v teréne. Táto podpora zahŕňala strategické usmernenia, poradenstvo prostredníctvom e-mailu, telefónu a osobných stretnutí (face-to-face), ako aj výmenu informácií medzi poskytovateľmi EUS na národných a európskych workshopoch.

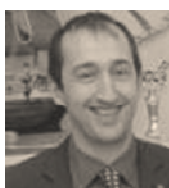
Väčšina z nových EUS bola úspešná a poslúžia ako príklady dobrej praxe, zatiaľ čo niektoré úspešné EUS neboli. V oboch prípadoch boli ale prínosom dôležité ponaučenia pre poskytovateľov EUS.

Projekt ChangeBest poskytuje detailné hodnotenie trhov EUS so závermi a odporúčaniami pre politickú stratégiu na podporu rozvoja EUS, a to ako v Európskej únii (EÚ), tak aj v členských štátoch.

V Európe existuje veľký potenciál pre ziskové EUS, a to aj na trhoch v počiatočnej alebo nedostatočne vyvinutej fáze. Podľa odhadu projektu ChangeBest, je na trhu EUS do roku 2020 očakávaný nárast o niekoľko miliárd eur ročne. Silný nárast trhu je dôležitým faktorom pre to, aby EÚ dosiahla cieľ v r. 2020.

Tento šiesty a posledný bulletin uvádza poznatky zo 48 testov EUS v teréne a naše politické odporúčania pre urýchlenie rastu trhu EUS. Projektový tím ChangeBest dúfa, že o testy bude záujem a privedie vás na naše webové stránky s cieľom získať viac informácií.

Úprimne
Vaši

Claudio Rochas
Ekodoma
ChangeBest
Vedúci komunikácie
a propagácie

Felix Suerkemper
Wuppertal Institute
ChangeBest
Manažér projektu

Wolfgang Irrek
HRW
ChangeBest
Manažér projektu

EURÓPSKA INICIATÍVA
ENERGETICKÝCH SLUŽIEB
(EESI) ŠIROKO PODPORUJE
IMPLEMENTÁCIU ZMLUVNEJ
ENERGETICKEJ PREVÁDZKY
ČÍM ZNAČNE PRISPÍEVA K
VYTVORENIU TRHU
ENERGETICKÝ ÚSPORNÝCH
SLUŽIEB V EURÓPE
WWW.EUROPEAN-ENERGY-
SERVICE-INITIATIVE.NET

PREHĽAD TESTOV V TERÉNE

Hlavným cieľom ChangeBest projektu bola podpora rozvoja a obchodovateľných a úspešných EUS.

Cieľom podnikateľských prípadov, pri ktorých boli zároveň vykonané testy EUS v teréne, bolo nájsť nové alebo optimalizované EUS, ktoré prispejú k vyplneniu medzier na trhoch EUS a rozšíreniu celkového trhu EUS.

V celku sa projektu zúčastnilo 38 partnerov z praxe a bolo uskutočnených 48 terénnych testov v 16 európskych krajinách, čo je o 31% viac, než bolo plánované. Toto naznačuje silný záujem účastníkov trhu o rozvoj a poskytovanie nových EUS. Niektorí z partnerov z praxe pripravili viac, než jednu EUS (v jednom prípade dokonca až 4 EES).

Pri testovaní v teréne existujú štyri typy modelov EUS:

- Zmluvná energetická prevádzka - ZEP (Energy Performance Contracting -EPC);
- Iné ako kompletne EUS než ZEP spĺňajúce všetky kritéria normy EN 15900:2010;
- Modely dodávkového služby tepla a chladenia, ak služba zahŕňa audit za účelom identifikácie energeticky úsporného riešenia pre zákazníka, implementáciu energetických úsporných zlepšení a následné sledovanie stavu úspor energie;
- Čiastočné služby súvisiace s EUS, ktoré zahŕňajú iba časť hodnotového reťazca EUS, t.j. energetické audity, ktoré priamo alebo nepriamo vedú k zlepšeniu úspor energie.

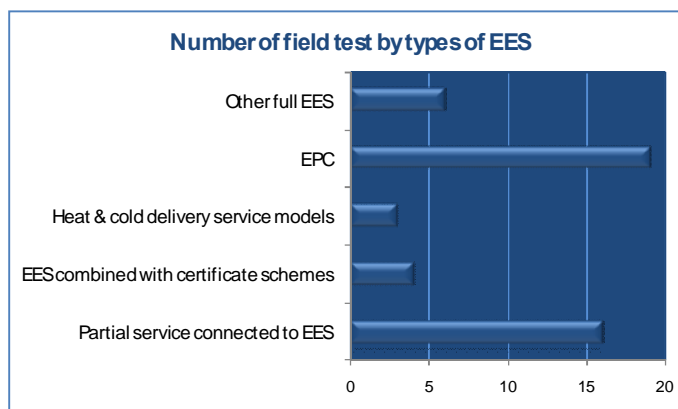
Pre krajiny, ktoré zaviedli systémy bielych certifikátov, boli v teréne testované rôzne typy EUS. To bola v rámci projektu ChangeBest samostatná kategória.

Základným cieľom projektu ChangeBest bola

ekonomická rentabilita EUS. Väčšina (67%) všetkých poskytovateľov EUS, ktoré sa zúčastnili projektu ChangeBest uviedla, že ich nová EUS bola priamo zisková už vo fáze testu v teréne alebo sa očakáva, že bude čoskoro zisková. Takmer 90% firiem, ktoré poskytli ekonomické údaje boli ziskové.

Je to povzbudivým výsledkom pre všetky zúčastnené strany, ktoré uvažujú o nových produktoch EUS pre svojich zákazníkov.

Energetické úspory dosiahnuté v pri testoch v teréne sa pohybovali v rozmedzí od 10-80% na jeden kontrakt. Ešte okrem toho, niektoré projekty EUS dosiahli aj úspory tepla a pary.

Rozsah energetických úspor na EUS

Rozsah energetických úspor na EUS a kontrakt v kWh	od	do
Elektrina	90	680 000
Zemný plyn	3 000	1 600 000
Ropa	18 300	380 000

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE

Príklady dobrej praxe vo ChangeBest sa vyznačujú vysokými úsporami energie, úrovňou inovácií a integrácie, použitým modelom spolupráce, riešením trhu, realizovateľnou podnikateľského modelu a možnosť replikácie. Záverečná brožúra ChangeBest na www.changebest.eu obsahuje podrobný popis siedmich príkladov dobrej praxe.

Obsah

- Energeticky úsporné služby pod a Európskych noriem
  - Motivácie poskytovate ov energeticky úsporných služieb
  - Tri dimenzie energeticky úsporných služieb
  - Hodnotový re azec
  - Segmenty trhu a zákazníci
  - Technológie a postupy
  - Potreba (potenciálnych) zákazníkov
  - Konkuren ná výhoda
  - Väzby na iné podnikate ské oblasti
  - Ekonomická uskuto nite nos
  - Riziká
  - Tpecifický marketing and odbyt energeticky úsporných služieb
  - Dodávka integrovaných rie-ení prostredníctvom siete
  - Pouffvanie najlep-ie dostupného know-how
  - Dodávka inovatívnych energeticky úsporných služieb
  - Profesionálny manaflment projektu
  - Orientácia na klienta
  - Pozitívny postoj
- Zostavenie podnikate ského prípadu
- Funkcia podnikate ských plánov / podnikate ské prípady
  - Dôležitité prvky podnikate ského prípadu pre energeticky úsporné služby

CMI Greenline Európa - Francúzsko

Pine integrované riešenie pre tepelné procesy v spracovateľskom priemysle s garanciou energeticky úspornej prevádzky. Projekt poskytol vysokú absolútnu výšku úspor energie v segmente zákazníka, na ktorý sa zameriavajú poskytovatelia EUS len zriedka.

ELTEC Petrol, d.o.o. - Slovinsko

ZEP s integrovanými opatreniami energetických úspor opláštenia budovy vyhovujúce potrebám zákazníkov vo verejnom sektore. Vysoké úspory energie boli dosiahnuté vďaka zabezpečeniu externých expertíz a kapitálu.

EnerEfficiency - Portugalsko

Inovatívna ZEP malého rozsahu predstavuje nového príchodzieho na trh EUS. Jednoduchá a rýchla inštalácia imitačného zariadenia do vnútra komerčnej chladničky/mrazničky poskytuje lepšiu reguláciu teploty.

RENECO - Lotyšsko

Model ZEP pre komplexné energeticky úsporné rekonštrukcie bytových domov viac rodín, ideálne vystihujúce podmienky bývania vo východnej Európe. Tento model sníma všetky finančné a technické riziká a rozhodovanie z vlastníkov bytov. Sú dosiahnuté vysoké energetické úspory.

Dalkia - Španielsko

Energeticky úsporné prepínanie palív s využitím biomasy na dodávku teplej úžitkovej vody a vykurovanie bazéna v hoteloch. Je to dobrý príklad integrácie energetických opatrení na zvýšenie energetických úspor s obnoviteľnými zdrojmi energie.

Lokalenergi - Dánsko

Nová a inovatívna dlhodobá strategická platforma pre ponuky EUS na základe podrobnej analýzy segmentácie zákazníkov. Stály dialóg so zákazníkmi vedie ako k úsporám energie, tak aj k udržaniu zákazníkov.

Stadtwerke Tübingen GmbH - Nemecko

Inštalácia vysoko účinného obehového čerpadla s platbou prostredníctvom účtu zákazníka za elektrinu po období štyroch rokov. Štandardizovaná malá investícia, ktorá je ľahko zvládnuteľná zákazníkmi. Opatrenie je implementované v spolupráci s miestnymi remeselníkmi.

NASLEDOVNÉ
PROJEKTY
PODPOROVANÉ
PROGRAMOM
INTELIGENTNEJ
ENERGETIKKY PRE
EURÓPU
SA VŠETKY
ZAOBERAJÚ
S ENERGETICKY
ÚSPORNÝMI
SLUŽBAMI:

WWW.MINUS3.ORG

WWW.FRESH-PROJECT.EU

WWW.PERMANENT-PROJECT.EU

WWW.PROMETHEUS-IEE.EU

WWW.ESOLI.ORG

WWW.BIOSOLESCO.ORG

URÝCHLENIE RASTU TRHU EUS

Rôzne politiky a opatrenia na zlepšenie energetických úspor (ZEU) a dopyt po EUS sú stimulované rôznymi politikami a opatreniami; tieto ale musia byť účinnejšie. V skutočnosti existuje len niekoľko politik a opatrení, ktoré priamo podporujú poskytovateľov EUS. Iba obmedzený počet v-etských krajín EÚ priamo stimuluje aktivity EUS alebo iastkové služby s nimi spojené, vrátane zvyšovania povedomia, poskytovania informácií, poradenstva o úsporných opatreniach, technického plánovania a sledovania výsledkov. Tieto krajiny používajú cieľové politické nástroje. Všeobecne na európskej úrovni nie je dostatočná koordinácia, konzistencia a využitie synergických efektov rôznych energetických úspor, politiky EUS a opatrení.

Je potrebné revidovať vnútroštátne politiky a legislatívne postupy, ktoré bránia implementácii EUS (napr. právo o nájme v Nemecku a zákony o verejnom obstarávaní v niektorých krajinách). Je tiež nutné odstrániť prekážky, ktoré vytvoria rovnaké podmienky pre všetky typy poskytovateľov EUS pôsobiacich na trhu a v porovnaní s implementáciou EUS vykonanou zákazníkmi. Navyše, niektoré v súčasnej dobe existujúce politiky energetických úspor s viac-menej neverejnými EUS vytvárajú nefunkčnú "súťaž" na komerčné poskytovanie EUS. Takéto politiky by mali byť preformulované, ktoré vytvoria rovnaké pravidlá hry pre poskytovateľov EUS.

V každom štáte musí byť implementovaný mechanizmus, ktorý umožní upevniť financovanie zlepšenia energetických opatrení na zvýšenie úspor a presadiť EUS v sektoroch s menšími zákazníkmi. Vhodnými mechanizmami sú systémy povinných energetických úspor alebo prostriedky na zvýšenie energetických úspor, ktoré sú nezávislé od celkového štátneho rozpočtu. Verejný sektor je dôležitý prvok na posilnenie zavádzania a uplatňovania EUS. Politika EÚ by preto mala požiadať o štátnych štátov, aby uľahčili a podporovali EUS vo verejnom sektore: vlastné aktivity verejného sektoru by mali byť príkladmi dobrej praxe.

Na záver, hlavnými politickými odporúčaniami ChangeBest na úrovni EÚ a štátnych štátov, sú:

- Zabezpečiť väčšiu dôveru v EUS a poskytovateľom EUS šírením informácií, stanovením požiadaviek na kvalitu a schémami poistenia, sprostredkovateľov podpory trhu ako aj platformy a siete (networks);
- Odstrániť právnu neistotu a právne prekážky tým, keď zjednotia definície a politiku na úrovni EÚ a štátnych štátov a odstránia sa právne prekážky, ktoré vytvoria spravodlivé rovnaké podmienky;
- Podporovať EUS vo verejnom sektore niekoľkými opatreniami, najmä zo strany sprostredkovateľov trhu a s projektov pre orgány verejnej správy, ktoré chcú zaviesť alebo sa uchádza o opatrenia na zlepšenie energetických úspor vo svojich budovách.
- Podporiť pre-financovanie EUS, predovšetkým v krajinách s menej rozvinutými trhami EUS, napríklad tým, keď sa oslovia banky alebo sa zabezpečia záručné fondy;
- Zvýšiť ziskovosť zvýšením úrovne internalizácie externality, napr. prostredníctvom obchodovania s emisiami ovplyvujúcimi klímu a zvýšením energetických daní.

Kontakt pre ďalšie informácie:
 Wolfgang Irrek, koordinátor, projektu Institute
 Energy Systems and Energy Business | Ruhr
 West University of Applied Sciences.
 Tel. +49 (0)208 882 54 - 838
 Fax +49 (0)208 882 54 6 834
 Mail: wolfgang.irrek@hs-ruhrwest.de

Claudio Rochas, editor
 Ekodoma
 Noliktavas 3-3
 LV1010 Riga,
 Latvia

Phone: +371 6 73 23 212
 Fax: +371 6 73 23 210
 E-mail: claudio@ekodoma.lv

Autori sú výhradne zodpovední za túto publikáciu. Publikácia nereprezentuje názor Európskeho spoločenstva a Európska komisia nie je zodpovedná za akékoľvek možné využitie údajov v nej uvedených. Výber a využitie obsahu v tejto publikácii je na vlastné riziko užívateľa. Garancie týkajúce sa záruk a kódov vyplývajúcich z chýbajúcich alebo nepresných údajov sú vylúčené. Autori nenesú žiadnu zodpovednosť za škody alebo pohľadávky akéhokoľvek druhu, ako aj za nepriame alebo následné škody vzniknuté v dôsledku prístupu k tejto publikácii alebo jej použitia.

IEE/08/434/SI2.528383

PARTNERI PROJEKTU

- Wuppertal Institute for Climate, Environment, Energy
- e7 Energie Markt Analyse GmbH
- BSREC - Black Sea Regional Energy Centre
- SEVEN
- Energy Piano
- ESB - Energy Saving Bureau
- ARMINES -
- EDF - Electricity of France
- ASEW -
- HELESCO S.A.
- REACM - Regional Energy Agency of Central Macedonia
- eERG - Politecnico di Milano - Energy Department
- Ekodoma
- ECN - Energy research Centre of the Netherlands
- KISE - Krakow Institute for Sustainable Energy
- ISR - University of Coimbra
- CESYS - Center for Energy Systems
- IJS - Jozef Stefan Institute - Energy Efficiency Centre
- ESCAN, S.A.
- Lund University

- Nemecko
- Rakúsko
- Bulharsko
- Česká Republika
- Dánsko
- Estónsko
- Francúzsko
- Francúzsko
- Nemecko
- Grécko
- Grécko
- Taliansko
- Lotyšsko
- Holandsko
- Poľsko
- Portugalsko
- Slovensko
- Slovinsko
- Španielsko
- Švédsko

